

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ára:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Fél évre 2 frt 50 kr.
 Negyed évre 1 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő: Társ-szerkesztő:
Dr. Prok Gyula. Sztempák Jenő.
 Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.

Hirdetéseket és előfizetéseket
 elfogad a kiadó-hivatal: **Nyiregyháza,**
 iskola-utca 13-ik szám.
 Egyes szám ára 10 krajczár.

Vármegyei közkórház.

A statisztika rideg adatai könyörtelenül hirdetik, hogy Európában Oroszország után hazánkban legmagasabb a halálozási arányszám. Vagyis jóval nagyobb a 30%-nál. Az évenként elhunytak több mint 10%-a nem a végzet sötét hatalmának rovására iratják föl, de a nemzeti közegészségügy lassu fejlődésére, közegészségügyi intézményeink általánosságban érezhető hiányára, s a mi ezekkel karöltve jár, — arra a sajátságos fatalisztikus érzéketlenségre, a mely a magyar társadalmat úgyszólván kezdettől fogva jellemezte.

Az utolsó két évtized mintha buzgóbban karolta volna fel a közegészségügy istápolását, a minek eredménye már is mutatkozik abban, hogy a halálozási középszám több mint 2%-kal csökkent. Pedig a lefolyt két évtizedben is legkiemelkedőbb mczszanat a közegészségügy terén a tanácskozások, anketirozások és banketirozások végtelen láncolata, amik ha még alkalmasak is a közegészségügy javítására irányuló törekvések komolyságáról meggyőzni, de alkalmatlanok arra, hogy egymagukban véve a nagy halandóság arányszámát csökkentsék.

A humanitárius intézmények száma fordított viszonyt árul el a halálozások számával. Nagy közegészségügyi területre vonatkozik ez épp úgy mint kisebb körletekre. Igazolható ez azzal is, hogy azok a vármegyék, a melyekben a közegészségügy gondozása, alkalmas közegészségügyi intézmény segíts-gével erőteljesebb; feltűnően kedvezőbb halálozási középszámot adnak, mint az ezen vonatkozásban kevésbé felszerelt, jöllehet mesgyés vármegyék.

Szabolcs-vármegye nem tartozik az országos halálozási arányszámot túllépő vármegyék közzé, de nem is sokkal áll lejjebb az átlagos számnál, jöllehet klimatikus és geographiai viszonyai elég kedvezőek lennének, hogy az ország egyik legegészségesebb vármegyéjévé emelkedjék föl. Egyébként közegészségügyi viszonyaiban fokozatos és tartós javulás mutatkozik, a mi a természeti tényezők és higienikus gondozás együtt-működésének eredményeül tudható be.

Nálunk is, mint másutt az illetékes tényezők jóakarata és ügybuzgalma nem párosulhatott közegészségügyi intézményeinek fejlettségével, éppen azért a közegészségügyi viszonyainkban számot tevőbb javulás nem várható

mindaddig, a míg a vármegyei közegészségügyi közigazgatás feltétlen elismerést érdemlő szakavatottsága és ernyedtelensége meg nem találja hatalmas segítőjét magyaranyu intézményekben.

Az ország ezeréves fennállásának örömeire tartott törvényhatósági közgyűlés érezte is azt a tátongó őr, amely a közegészségügyi közigazgatás ellátásának mintaszerűsége és a közegészségügyi intézmények kezdetlegessége, sőt hiánya között meg van. Belátta egyszersmind azt is, hogy a közegészségügy kedvező fordulatá mindaddig be nem következhetik, míg a vármegye közönségének lelkesedését a közegészségügy érdekei iránt a modern igények kívánalmái szerint megalkotott egészségügyi intézmények hirdetni nem fogják.

Ez az ethikai alapja a vármegye közönsége által hozott azon határozatnak, amelylyel egy vármegyei közkórháznak 200,000 forint költséggel Nyiregyháza leendő felállítását ki-mondotta

Ide s tova két esztendeje már, hogy ez a határozat megszületett. Ugy mondják, hogy a felállítandó kórház kijelölt helye bizonyos ellen-tétes érdekek miatt támadt animozi-

A „NYIREGYHÁZA“ TARCZÁJA.

Krónika.

(Beköszöntő-féle.)

Jó Koboz úr! Megbocsásson,
 — Ön nagyilelkű és nemes! —
 Ha buzdulván a hatáson
 Az Ön által vert csapáson
 Rimbe szedjük az időt.

A vidék is már kinőtt
 A helyi styl sablonjából.
 És manapság szinte ámul,
 Ha a „Közlöny“ nem halad.
 Ha mást, mint lyrai verset
 — (Ó szerelmet, új keservet,
 Vágyat, reményt, sóhajt, tervet:
 Már ki mit lantján kipenget, —)
 Nem lát a „vonal alatt.“

Hja! igényünk fokozott.
 S nem kis gondot okozott
 Megtalálni nyitját annak,
 Hogy ha olvasónk kezébe
 Nagy szabásu lapot adnak,
 Teszem fel a „Magyar“-t, „Pesti“-t
 Az „Országos“-t, „Budapesti“-t,
 Legyen az bár Lap, Híradó,
 Ujság, Közlöny, Szemle, Napló,
 Könyvnyomat, vagy — Figaró:
 Mienket ne dobja félre,

Megjegyezve
 Ajk-bigyesztve:
 „Haszontalan és lapos,
 Mint egy ócska, rossz hatos.“

Mint tehát méltózat' látni,
 A czélunk nem: plagizálni.
 Csak *haladni* akarunk.
 S ha e tarcza-rovatunk
 Kissé sémás-izü lenne
 S a gáncs fennakadna benne,
 Szerényen megjegyezném:
 „Furkós bácsi! — türelem!
 Ez az eszme mezején
 A létérti küzdelem!“

Foly az Idő szakadatlan,
 Árja, sodra változatlan:
 Csak a „tény“ a változó!
 A tény, mely e percnyi földi
 Lét körét nap-nap betölti
 És a neve: Esemény.
 E fogalmat lesem én
 Napról-napra, hétről-hétre,
 Hogy — letűnővén, újra létre
 Hívjam e rovat alatt.
 S míg az idő elhaladt,
 A krónika megszűlemék:
 Marad a tény, él az emlék!

Hát a jogos Kritika
 A közjónak érdekében.
 Az is ide-illik épen
 E rovatba. — Rim-ruhában,

Röpke-szóban, sziporkában
 Jobban esik az igazság.
 Az igazság, mely — hiába! —
 Ma is még nebánts-virága
 Közdogaink mezejének.
 Hejh, sokszor kell, hogy kuttassák
 És a népek megmutassák:
 „Látjátok ezt, ifjak, vének!
 Ime itt a világhosság,
 Mit nem lehet, — mert isteni —
 Véka alá elrejtteni!“

Mit e rovatban adunk,
 Ime! itt a programunk:
 Esemény és Kritika
 Tréfás, csipős színezettel
 Humor-, ötlet-körözettel.
 . . . Zengjen hát a Krónika.

(Január.)

Letűnt az ó-év, — új lépett helyébe,
 Sejtelmes, titkos és remény-teli.
 Egy hosszú év! Ki tudja, hogy lesz,
 Jobb vagy rosszabb, mint az elődei?! . .
 Töprengem véled jó szabotsi népem,
 Borúlatos, sötét új-évi képen.

Im' ezred-éve, hogy tanyát szereztél
 A lankás, termő, nyíri homokon.
 Mit hős előid vére áztatott meg:
 Tied e föld, — tied az ő-szajgon.
 Beesüld meg ezt a vér-szerzete kincsét,
 Tied e föld — vigyázz! el ne vesztsetd.

tás folytán egyedüli indokát képezte a megvalósítás halogatásának. Kézen fekvő tények vannak előttünk, amelyek e feltevés alaptalanságát alkalmasságok bizonyítják. Ezek után meggyőződésünk az, hogy a megoldás késedelmét eltekintve egyes törvényes akadályoktól, pusztán arra a köteles óvatosságra támaszkodik, amely a nagyszabású intézmény létesítőjét kell hogy áthassa főképp akkor, midőn oly nagy érdekek függnek anyagi tekintetben ép úgy, mint erkölcsi és higiénikus vonatkozásban a vármegyei köz-kórház felépítésének és berendezésének minőségétől.

Mikecz János alispánnak lelkesedése különös tárgyává vált a köz-kórház. Alkalmunk volt épen a legközvetlenebbi multban meggyőződni arról, hogy a köz-kórház gondolata minden tekinteten fölül áll nála, s hogy az ő személye és tevékenysége mindenek fölött való biztosíték arra nézve, hogy a köz-kórház megvalósulása fölött még ez év folyamán alkalmunk lesz tiszta humanizmus által vezetett örömmunknek és lelkesedésünknek kifejezését adni. Dr. Jósza András és dr. Kállay Rudolf vármegyei közegészségügyünk két vezér embere lelkesedésük egész erejével eszünknek a kórház mielőbbi felépítésének gondolatán. Ők adtak a gondolatnak életet, ők részesítették a mai napig is szeretetteljes gondozásban, s ők kérnek részt a vármegye kormányzó alispánja mellett abból a dícsőségből, amelyet e nagy emberbaráti intézmény szerez megalkotóinak.

Tegnapelőtt tárgyalattott a kórház tervezője által készített költség-előirányzat az építendő bizottságnak. A megoldás akadályai elhárítottak. Az építési árlejtés a jövő hónapban meg fog tartatni.

Közügyek.

— Szabolcsvármegye hódoló felirata. Szabolcsvármegye legutóbb megtartott rendkívüli bizottsági közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy öfelségehez azon intézkedéseiről, amelyekkel a magyar nyelvű katonai tisztképző tanfolyamok létesítéséhez beleegyezését adta, továbbá az ezerezes Magyarország történetében kimagasló 10 alak emlékének udvartartása költségén felállítandó szobrokkal való megörökítését elrendelte, külön hódoló feliratban is kifejezésre juttatja hazafias háláérzetét. A hódoló feliratot *Mikecz Dezso* vármegyei főjegyző már megfogalmazta s az egész terjedelmében ekként hangzik:

Császári és Apostoli Királyi Felség!

Legkegyelmessébb Urunk és Királyunk!

Szinte mondásossá vált a magyar nemzetnek hódolatteljes ragaszkodása uralkodójának magas személye iránt, kinek felkent homlokát első Szent királyunk ereklyéje, a varázserővel bíró Szent korona ékíti.

Ezen hódolatteljes ragaszkodás azonban a szeretetnek — mondhatnánk — imádat szerű érzületévé fokozódik akkor, ha e nemzet tanújelét látja annak, hogy ragaszkodása vizonylásra talál, ha szívenek tiltkos rejtekében ápolat vagyait uralkodója felsőmeri és teljesíti.

Az örömmérzetenek legmagasabb foka töltötte el mindnyájunk kebelét akkor, midőn rég táplált óhajításunkat, vágyunkat, mely a magyar katonai nevelő intézetek felállítására irányult, Felsőgednek legmagasabb beleegyezése folytán megvalósítva láttuk, midőn a fejedelmek legalkotmányosabbja készségesen teljesítette nemzetének felsőmeri óhaját.

A lelkesedés tüze azonban még hatalmasabban fellángolt szívünkben, midőn tanubizonyoságot nyertünk arról is, hogy szeretett királyunk elmerülve a mult, a történelem eseményeibe, felismerte a nemzetet közös érzületeket és elrendelte, hogy nagy és viharos, de egyuttal dícsős eseményekben oly gazdag történetünknek tiz kiváló vezérszerpet vitt alakja, művészi ércszobrokban megörökítesse és az igaz hazá és szabadság szeretetnek örök tanulóival az ország szűke fővárosában felállítsassék!

Szabolcsvármegye közönsége sietett is mozgalmat indítani az iránt, hogy a nemzet egyetemét képviselő összes törvényhatóságok

együttesen járulva Felsőged magas színe elé, hajtsák meg a hódolat zászlóit a legjobb uralkodó előtt, addig is azonban, míg felvetett indítványunk megvalósulást nyerend, Felsőgednek a nemzet szívverését megérett alyai jószágáért érzett, soha nem muló hálánknak és Felsőged magas személye iránt érzett rajongó szeretetünknek alattvalói hódolattal adunk kifejezést és alázattal kérjük Felsőgedet, hogy szívünk legszentebb érzületeinek eme megnyilatkozását kegyesen fogadni méltóztatssék.

Kelt Szabolcsvármegye közönségének Nyiregyházán, 1898. évi január 24-én tartott közgyűléséből.

— Jövöhagyott alapszabályok. A földmivelésügyi miniszter Szabolcsvármegye törvényhatóságának a szarvasmarha, sertés és juhtenyésztésről, valamint a mező- és hőséjöröknök a büntetéspönzkekből való részleteléséről alkotott szabályrendeleteit jövöhagyta.

Anyiregyházi villamos vasut.

Annak idején részletesen megírtuk, hogy a „*Részevnyársaság villamos és kölekedési vállalatok számára*” című budapesti cég engedélyt nyerve évi Nyiregyházán az államvasutak állomásától a vasúti uton, a Széchenyi téren, a városház-utcán, városház-téren, vármegyeház-téren és a Kossuth-utcán keresztül a sóstói út mentén a Sóstó-fürdőig vezetendő h. é. villamos vasut előmunkálataira, az előmunkálatok befejeztével a közigazgatási bejárás a mult év október havában fogantatott.

Ismertettük a közigazgatási bejárásról közölt tudósításunkban az érdeket város és a vármegye részéről felhozott kívánásokat is, amelyek közül a legfontosabbak azok voltak, hogy a vasut jellege ne helyi érdekű, hanem közúti legyen, továbbá hogy a vasut ne keskeny, hanem rendes nyomtávolsággal építessék és hogy a vasúti utnak ne a (betele jövet) bal, hanem a jobb oldalán vezettessék.

A közigazgatási bejárás alkalmával felvett jegyzőkönyv a kereskedelemügyi miniszteriumhoz betérjesztetvén, a miniszter a folyó évi január hó 14-én 80724/1897. szám alatt hozta meg arra vonatkozólag határozatát, amelyet másolatban megküldött Nyiregyháza város közönségének is, felhívva a várost.

A büszke tölgy, lám, századok viharját
Hatalmas törzsén könnyen szenvedí.
De míg viharral szembe néz merően,
Egy hitvány fereg porba döntheti.
A csábításnak aljas férge támad:
Népem! — kerüld a hamis profétákat!

Édes gazdám! — ott a dús Tiszaháton,
Ki pár holdacskaid szepén műveled,
Ne indulj el te képtelen meséken.
A felbujtó nem osztók veled,
Csak szípoloz! — Vigyázz! csal a mutyista!
Szánts, vess, arass, — ne légy te „*cucilista!*”

Hejh! volt közöttünk nálad mostohább is,
Ki ez új évvel jobb sorshoz jut:
Hajlékra lett a „*Bessenyei-kör*”-ben
Az elfeledt megyei kultúra.
Mert hát bizony közszeűség volt temérdek
Várt legyen sort a kulturális-érdek.

Ez a Pipóke, melynek kis cipőjét
Láttuk sokan, de fel még sem vevők.
Miglen megpillantá Feilitzsch királyfi
S keresni kezdte árva kis Pipót.
Fel is kereste és meg is szeretete,
Ólébe vette, — el sem eresztette.

... Hát a dolog kissé meszerű!
Eddig nem volt megyei kulturánk,
Mert — hogy miként kell megteremteni —
Sajnos! ahhoz mi magunk nem tudánk.
Kurucz szabolcsi vérem, bármit állíts:
Nálunk — bizony — nagyböz szabolcsi
[Feilitzsch!]

Ám ha megyei kulturánk nem is volt,
De kultur-tényezőnk mindig vala.

Ezt hirdeti büszkén ország-világnak
A széna-téri színház — négy fala,
Mely vágyva néz egy szebb jövő felé,
Midőn talán majd — járnak is belé!

Deákné vásznánál különb Deákot
Éri ma is sok szép — elismerés.
És ez erkölcsi-vigasznak elég tán,
De „*gázsi*”-nak — bizony nagyon kevés.
Pokolba hát Elismerés veled,
Ki meg nem érsz egy rossz — diák-jegyet.

D^or Omb.

Gőzben.

Minden jó, ha a vége jó. Már pedig
gőzfürdőzni jó. És mert a gőzfürdőzés rendszerint a mulatságok végére esik, nyilvánvaló, hogy a mulatságok sikerének egyik legbiztosabb ismérve a gőzfürdő másnapreggeli bevételé.

Voltak-e már kérem mulatság utáni reggel a gőzfürdőben?

Valami rendkívül szórakoztató hely az ilyenkor. — Méltóztassanak velem tartani. Csak egész bátran. — Én sem lumpoltam át az éjszakát. Én is csak érdektelen szemlélő vagyok.

Már a pénzturnál megtudjuk, hogy reggelig tartó „*sikerült mulatság*” volt az éjjel.

Az ember, ha gőzfürdőbe megy, a pénzturnál önkénytelenül is megkérdezi: „*Sokan vannak-e odabent?*” — Hogy miért kíváncsi rá, talán okát sem tudná adni. A pénztárnokok azonban rendszerint igen fifikusok és

rendszerint panaszkodni szeretnek. Hanem azért ki lehet ismerni őket. Ha egész lehangoltsággal mondják, hogy „*Dehogy!*” csak akkor lehet nekik hinni. — Ha azt mondják: „*Nem sokan!*” ez azt jelenti, hogy még a földszinten kaphatunk kabint. Ha azonban azt felelik: „*Vannak egynehányan!*” — akkor kétszerkedő négy, hogy emeletre szorulunk. „*Sikerült mulatság*” után — tessék megfigyelni — ez a szokott válasz.

És ennek a válasznak az a következése, hogy csakugyan az emeletre kell felkapaszkodnunk.

Vetkőzés közben (Pardon!) aztán teljes bizonyosságot szerzehtünk arról hogy csakugyan „*vannak egynehányan!*” — A meleg bazin-teremből tulvilági, rejtelmes hangok hallatszanak.

Sajátságos hogy alkotmány is az a bazin-terem. A többek között nagy mestere az illuziókeltésnek. A lehető legborzúbb hanggal megáldott emberekkel is képes elhitetni, hogy bennünk egy Ney Dávid rejtkézi felfedezetlenül. Viszhangzik mint egy üres hordo. Vagy mint egy szoba, amelyben piktör-legények dolgoznak. A piktör-legények is azért szeretnek annyit dalolni meg füttyölni. Gyönyörködnek a saját megsekszorozott hangjukban.

Igy járnak azok is, akik a bazin-terembe jutnak. Kivált ha „*sikerült mulatság*” után kerülnek bele. Még fülükbe cseng egy-egy felkapott csárdás, vagy keringő néhány sora, Előbb csak dudolják. Megüti fülüket a viszhang. Tetszik nekik, hát jobban kieszik hangjukat. A viszhang persze annál hatal-

hogy az engedélyes czéggel a terület használatra vonatkozó szerződés megkötése tárgyában tárgyalásokba bocsátkozzék, és a megkötendő szerződést annak idején kormányhatósági jóváhagyás alá terjeszse.

A kereskedelmiügyi miniszter említett határozatában mindenekelőtt kijelenti, hogy a közigazgatási bejárásról felvett jegyzőkönyvben foglalt megállapításokat a további tárgyalások alapjául elfogadhatóknak találta. A végből azonban, hogy a tervezett vasut engedélyezési feltételeinek tárgyalása iránt a további intézkedéseket folyamatba tehesse, felhívja a részvénytársaságot, hogy a bejárás jegyzőkönyvben foglalt megállapítások és az eredeti terven eszközölt módosítások és kiegészítések figyelembe vételével a részletes költségvetést készítse el és terjeszse fel.

Ennek kidolgozásánál a részvénytársaság figyelembe ajánlja a miniszter a következőket:

Mintán a vasut könnyebb és gyorsabb létesítése érdekében az építési költségek lehető csökkentése kívánatos, megengedi ugyan, hogy a részvénytársaság által eredetileg kontemplált 76 centiméteres keskeny nyomtávval vétesésk alapul, megjegyzi azonban, hogy esetleg az ellen sem tenne észrevételt, ha a részvénytársaság, engedve a Szabolcsvármegye részéről a közigazgatási bejárásnál kifejezett kívánságnak, hajlandó volna a pályának rendes nyomtávval való kiépítésére vállalkozni s ez alapon kérné az engedélyezési tárgyalás megtartását.

Utasítja továbbá a részvénytársaságot, hogy a részletes tervek és költségvetés akként dolgozandók ki, hogy az utzakon és köztereken a lefektetendő vágányok a kocsik közlekedését ne akadályozzák.

Az államvasutak nyíregyháza — csapi vonalának pályaszinben való keresztelésére vonatkozólag felhívja a részvénytársaságot, hogy e tekintetben az államvasutakkal tárgyalásokba bocsátkozza, a szerződést kösse meg. (Itt megemlítjük, hogy a pályaszinben való keresztelés ellen az államvasutak részéről a közigazgatási bejárás alkalmával kifogás nem emeltetett, csupán megfelelő biztonsági intézkedések köttetnek ki.)

A vasuti uton a villamos vasutnak a vasuti ut (befele jövet számítva) jobb oldalon leendő vezetésére vonatkozólag felhívja

a miniszter a részvénytársaságot hogy az ezzel összefüggő utca rendezési és egyéb kérdések tekintetében a várossal lépjen érintkezésbe. mert ezen vonalirány komolyan csak az esetben jöhetne számításba, ha a város a Népkertből a vasut céljaira szükséges területet díjtalanul engedné át és kötelezettséget vállalna arra, hogy az ezen vonalvezetéssel kapcsolatos kisajátításokat és utca rendezéseket még a vasut engedélyezése előtt saját költségén foganatosítja és a szükséges utterületet a vasut-vállalat rendelkezésére bocsátja.

Ezek a miniszter határozatának főbb pontjai.

Mint ebből látható, a villamos vasut közeledik a megvalósuláshoz. Most Nyíregyházára két nagy feladat hárul. Az egyik a terület használati szerződés megkötése, a másik a vasuti út rendezése.

Az utóbbinak előkészítő munkálatai folyamatban vannak. A mérnöki hivatal már kidolgozta egy a csatornához, mint a kövezés részletes terveit. A kisajátítások is az előkészítés stadiumában vannak.

A terület használati engedély feltételeinek illetve a szerződési pontozatoknak megállapítása a másik feladat. E tekintetben a tanács a képviselőtestület elé azon javaslatot terjeszti a miniszter leiratát, hogy a képviselőtestület a saját kebeléből is küldjön ki néhány tagot a tanács kebeléből a tervezett villamos vasutra vonatkozó kérdések tárgyalására kiküldött tisztviselők mellé, hogy ekként a lehető legteljesebb körültekintéssel készítsék elő a villamos vasutnak a város egész jövőjére nagy kihatással bíró kérdése.

A szocialisták zendülése.

Hétfőn, január hó 31-én este rémes hír terjedt el Nyíregyházán. — A szocialisták Karaszban — mondotta a fáma — lázadásban törtek ki; megtámadták Kis-Várdát felfegyverkezve; — a csendőrség erőltén a tömeggel szemben, — a katonaság különvonaton rendeltetett ki a lázadás színhelyére, addig is azonban véres összeütközés volt a szocialisták és a csendőrség közötti, amelynek következményeként 4 szocialista vérével fizette meg a merényletet.

A hír — így, amint reprodukálva van, — nem bizonyult egészen valónak. Tény azon-

ban, hogy a karászi szocialisták fegyveresen erőszakos támadást intéztek a kis-várdai kir. járásbírószék ellen azon czélból, hogy néhány elzárt szocialistát a fogházból kiszabadítsanak. Összeütközésre a dolog nem került, mert a hatóságok — és különösen Vay Péter járásbíró — kapacitálásának a veszeg tömeget sikerült meggyőzni a támadás jogtalanságáról, annak nagy büntetőjogi következményeiről, mire a támadók komolyabb merénylet megkísérlése nélkül fenyegetődzve szétszórtak.

A zendülés előzménye az, hogy néhány karászi szocialistát osztály-elleni izgatás miatt a kisvárdai kir. járásbírószék bűnvádi eljárás alá fogott s elzaratott. — Egy pár kolompós szocialista — a legtöbb valószínűség szerint a központból jött biztások folytán — már napokkal ezelőtt, tervszerűen előkészítette a községi szocialistákat arra, hogy társaikat a fogságból — ha kell, erőszakkal is — szabadítsák ki. — A véghezvitel ideje hétfőre állapítottat meg. — A merényletre vállalkozók — mintegy 250 ember — a cselekvésre kellő mennyiségű szesz elfogyasztásával készült elő, — s botokkal és egyéb ütőeszközökkel felfegyverkezve, a járásbírószék elé vonult, szitkok és fenyegetőzések között követelve a fogly szocialisták kiadatását.

A megtámadott Bastille parancsnoka, Vay Péter járásbíró a tömeg fenyegető magatartásáról értesülvén, azonnal intézkedett, hogy a csendőrség a bírószék védelmére kirendeltesse, Angyalossy Pál főszolgabíró momentán intézkedését megtévén, Mikecz János alispánhoz a következő jelentést küldötte: „Ma délelőtt 250 szocialista karászi lakosok részegen felfegyverkezve királyi járásbírószék megtámadták, letartóztatott társaik kibocsátását fenyegetések közt követelték. Csak a járásbíró tekintélyes rábeszélésének engedtek a csendőrségnek. Hazamentek, hogy többen jöjjenek be. Karaszra és Kis-Várdára egy század huszárság állandó rögtön elhelyezését kérem. Legnagyobb veszély fenyeget.”

Hivatalos teendő miatt Lázár Kálmán kir. főügyész helyettes is kint lévén Kis-Várdán s meggyőződve a zendülés komoly veszélyeiről, szintén táviratilag kérte az alispánt katonai karhatalom kiadására.

Ezalatt a lázongó tömeget Vay Péter járásbíró kapacitálni kezdte, figyelemzetvén

masabb. És lézen ebből olyan „hangverseny” hogy fül legyen, amelyik kiállja veszedelem nélkül.

Es ha még csak dalolnának. Hanem persze, egyiknek is, másiknak is jut eszébe valami az elmúlt éj eseményeiből. Szeretné a másiknak is elmondani. Szólitja, de az nem hallja, mert hiszen a saját hangját élvezi. Szólitja hangosabban. Persze a bazin-teremben a hangosabb beszéd kiáltás számba megy és mennél erősebb a hang, annál erősebb lévén a vízhang, bizony nem kis fáradságba kerül, míg az a másik nem csak meghallja, de meg is érti, hogy hozzá szólanak.

Innen származik aztán az a pokoli hangzavar, amelynek megzenésítésére kevés volna még két Wagner. Pedig az csak ért a hangzavarához.

Hanem azért csak bátorság! Azért, hogy olyan nagy hanggal vannak, nem veszedelmes emberek azok.

A reggeli szürkület, a vastag üvegtáblák, meg a bazinból felszálló pára miatt az első pillanatban senkik se lehet felismerni. Csak a vízben henyelő alakok képronalai látszanak. Ott élvezik a víz melegét, amely olyan jól eső tünysággal telíti meg az egész testet. Az egyik a vaskorlátba kapaszkodva nyújtózik végig a bazin lépcsőin. A másik térdeire könyökét, tenyeréibe fejét támasztva ül és nézi a vizet. A harmadik nyakig, sőt fülüg merül alá. — A negyedik azzal mulat, hogy két kezével szőkötutart rögtönöz. Az ötödik meg a hatodik, meg a többi, a jó ég

tudja mi mindenféle szórakozással tölti az igazi lustálkodás minta perceit. — Mert a bazin arra való, hogy az ember kedvére lustálkodhassa magát benne.

De hát a bazin-teremben nem csak a bazin vagyon. Ott vannak a fal mellett köröskörül a kényelmes falócák papárnakkal, amelyeknek mások az ülés sem esnék jól, míg itt ruhátlanul is olyan kellemes a heverés rajtuk.

A szőletekben levő zuhanyok alatt meg az igazi gözbe bészülők készítik magukat elő a gőz számára.

Szóval mozgalmas az élet a bazin-teremben; mozgalmas és zajos.

A gőz szobája jóval csendesebb. Ott a gőz sístergése öli el az emberi hangot, a sűrű gőz meg a vízhangot. Aki hosszasan tartózkodik benne, az is végig nyulik a rácsos lépcsőkön: úgy fűveti magát.

A langyos bazin-terem már megint zajosabb. Ez az uszási-próbák helye. Aki alig ért többet ehhez nemes mesterségéhez a nyeletlen baltánál, még az is produkálja magát. Csak épen az ujjai végét támasztja a bazin párnányához, — de azokat odátámasztja — s a lábával olyan lubiczkolást visz véghez, mint egy kisebb szabású keresek hajó.

Hanem akik idekerülnek, azok már hazafelé készülődnek. Ezt a bazint már alig élvezik tovább, mint a zuhanyokat. Csak épen addig, míg elszánják magukat a zuhanyozásra.

Mert ahhoz már külön bátorság szükséges. Akár csak a fogházhoz. Nem igen

akadt még ugyan olyan gőzfürdőző, aki bevallotta volna, hogy fázik a zuhanytól, de azért mindenkinek libabőrös lesz a háta, ha rá gondol, hogy még azon is át kell esnie. Épen ezért különféle praktikákkal fognak hozzá. — Az egyik clebb a langyos zuhany alatt „hüti le” magát. A másiknak az is kevés. Még járálk is hozzá. A harmadik „sulyokat” emelget. Állítólag, hogy karizmait egy kissé megoldogtassa, de tulajdonképpen azért, mert a hideg vízhez ebből a kis testgyakorlatból merit bátorságot. Akadnak, akik egyenesen a hideg zuhany alá állanak, sőt halálmegevetéssel a hideg bazinba ugranak, hanem ezek is behunyják szemüket! No természetesen csak azért, hogy a víz a szemükbe ne menjen.

Es ezzel veget is ér a fürdő. De még az élvezetek javarésze hátra van. A ledörzsolés, tukszemvágás és ami mindenek felett való: a széles bórdíványokon leheverve ócska újságok olvasása, míg egy cigarettát tart, vagy míg az álom meg nem lepi az embert.

Hanem azért mire idejutnak, még azok is egészen felfrissülve érzik magukat, akik végig táncoltak az egész éjszakát. Készek fogadni bármire, hogy akár előlről kezdhettek.

Ilyen csudatevő ereje van a gőzfürdőnek. Ókos ember lehetett, aki kitalálta!

Csak épen az a kár, hogy a nyíregyházi gőzfürdőben uralkodó piszok és szenny miatt idestova mindenkinek elmegy a gusztsusa attól, hogy ebben a fészeség élvezetben részt vegyen!

Dodó.

őket a bekövetkezőkre, mire a félrevezetett nép nagynehezen szétoszlott. Megígérték azonban, hogy másnap még többen fognak eljönni.

Az alispán a láviratok vétele után haladéktalanul jelentést tett a belügyminiszterhez, átírta a kassai hadtestparancsnoksághoz, és a helyben állomásozó huszárrezdhez, hogy egy század külön vonaton Kisvárdára leendő szállításhoz készenlétben tartassék.

Tényleg másnap reggel 5 órakor el is indult a század huszárságot vivő külön vonat s 7 órára megérkezett a fenyegetett Kisvárdára.

A karásziak látván a nyomatékos óvintézkedéseket, siettek ígértőket be nem váltani s ma már csend van Karászban.

A század huszárság a rend és nyugalom teljes helyreállításáig Kisvárdán marad elszállásolva.

A bűnügyi vizsgálat az ügyészség sürgős indítványára nagy eréllyel indított meg.

Kenezlőiek az esküdt-szék előtt.

Huszonöt — legnagyobb részét — kenezlői lakos állott január 29-én a debreczeni esküdt-szék és a debreczeni törvényszék, mint sajtóbírószék előtt.

Lőrinczy István, az állásától feyvelmi uton elmozdított volt kenezlői jegyző indította meg ellenük a sajtópert a „Nyirvidék” 1895. október 27-iki számának „Nyiltér” rovatában közzétett azon nyilatkozatok miatt, amelyben Lőrinczyt — előbb megjelent nyiltéri nyilatkozataira válaszulva, — a többiek között „erkölcsileg teljesen elzúllott” egyének jelentették ki.

A vádlottak — névszerint Boócz Ferenc főmernők, Kutka Géza gör. kath. lelkész, Bartha József ref. lelkész, ifj. Mathó János kántortanító, Oláh Ignác mernők, id. Mathó János nyug. kántortanító, Bereznai Imre gőzmalom, P. Takács János főbíró, Pávay Miklós tanító, Halmi István kovácsmester, Liszt Géza állami végrehajtó, Hegedűs János tanító, Áldás Pál földműves, Gyure-csik János földműves, Lőfkovics Abraham bíró, Lőfkovics József bíró, Ebner Sándor földbirtokos, Bukó István földműves, Paraszky Barna földbirtokos, Körtevényes Emanuel tanító, Karakó Ferenc földbirtokos, Schwarz József regále-bíró, Klein Sámuel bíró, Klein Bernát bíró és Kléger Béla körjegyző. — védelmükkel dr. Benedek János debreczeni ügyvédet bízták meg.

A tárgyalás délelőtt 10 óra után vette kezdetét. A terjedelmes vádlóval felolvasása majdnem egy teljes órát vett igénybe. — A vádlóval csaknem valamennyi vádlott, de különösen Kléger Béla ellen, olyan súlyos kitételeket tartalmaz, hogy a védő a vádlóval adott nyilatkozatában a sajtóügyi eljárás befejeztével az iratokkal a büntető törvényszékhez kérte áttételt. — Lőrinczy ellenében: — nyilvános rágalmazás miatt megindított eljárás-céljából.

Az inkriminált nyiltéri közlemény felolvasása után a vádlottak egyenkénti kihallgatása vette kezdetét s rövid megzakításokkal majdnem egész éltartott. Az éjféli tizenkettőt is elűtötte már az óra, mikor a magánvádló szóbeli előterjesztése és a Benedek János védőbeszédének elhangzása után a kifáradt esküdték elé három kérdést bocsátott a bíróság, melyek közül a két utolsó mindenik vádlottira megismételték s így összesen 51 kérdésre kellett az esküdt-nek feleletet adni.

Az első kérdésre, — hogy van-e rágalmazás a panaszolt közleményben — 11 igen és 1 nem volt a válasz. A szerzőség tekintetében feltett kérdésekre Liszt Gézát és Oldal Pált kivéve, a többi vádlottakra vonatkozólag mind a 12 szavazat igen volt. — A vétkeesség tekintetében pedig — ugyancsak a Liszt Géza és Oldal Pál kivételével, a többi vádlottakat illetőleg — 9 igen szavazat volt 3 nem ellenében.

A verdikt, amelyet az esküdték elnöke *Elek Lajos* főiskolai tanár éjjel 2 órakor hirdetett ki, a hallgatóságot egészen meglepte.

A büntetés kiszabása kérdésénél magánvádló különbséget kért tételni az intelligens és kevésbé művelt vádlottak között, amazokra súlyosabb, ezekre enyhébb büntetés alkalmazását kérelmezvén.

A bíróság ítéletét hajnali 3 óra tájban hirdette ki a törvényszék elnöke. Az ítélet a rágalmazásban vétkesek kimondott vádlottakat egyenként részint 50 frt fő és 20 frt melék, — részint 20 forint fő, és 10 forint melék pénzbüntetésre ítélte; ezenkívül egyetemlegesen kötelezte őket 300 forint karterítés és 163 forint eljárási költség megfizetésére, valamint az ítéletnek a „Nyirvidék”-ben közzétételére.

Benedek János védő semmisségi panaszt jelentett be.

Lőrinczynek legközelebb még két sajtópöre kerül elbírálás alá a debreczeni esküdt-szék előtt. Az egyiket ő indította részben ugyanezen vádlottak ellen; — a másikban azonban ő lesz a vádlott a „Hazánk” című napilapban annak idején közzétett és Szabolcs-vármegyének csaknem valamennyi központi tisztviselője ellen irányított nyilatkozata miatt.

Hirek.

— **Kronika.** Amit pár hét előtt ígértünk, a jelen számunkkal kezdjük beváltani. — E számunkban kezdjük meg a *krónika*-kat. E számunkban adjuk *„Beköszöntő”* czímen krónikáink programját is, — s épen ezen *beköszöntő* okozta azt, hogy maga a január havi eseményeket megéneklő krónika csak a legkimagaslóbb eseményekre terjedhetett ki. A következők már természetesen a rendelkezésre álló nagyobb tér miatt részletesebbek lesznek; s hisszük, hogy olvasóink nihamar megködvélik ezen újításunkat.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Péter József* zilahi pénzügyigazgatási kezelő-gyakornokot a nyiregyházi kir. pénzügyigazgatóságához irodatisztjé nevezte ki.

— **A vármegyei közkórház ügye is közeledik a megvalósulás felé.** Mikecz János alispán a héten hétfőn délelőtrre hívta össze a kórház építő bizottságot, amelynek ülésén jelen volt ifj. Bobula János építész, a pályanyertes terv készítője is. A bemutatott részletes tervek és költségvetést, valamint az építésre vonatkozó pályázati feltételeket még az nap beható tárgyalás alá vették s az idevonatkozó pályázati hirdetményt rövid időn kibocsátják, úgy hogy az építkezéshez minden valószínűség szerint már a tavasszal hozzá lehet kezdeni.

— **A vármegye monografiája.** A „Magyarország vármegyei és városai” című irodalmi vállalat szerkesztő-bizottsága azt a kérést intézte a vármegyéhez, hogy a vármegye monografiájának megírásához helyi bizottság alakítsák. — A vármegye legutóbbi közgyűlése foglalkozott az ügygel s tekintettel arra, hogy a szerkesztő-bizottságnak további működése folyamán feltétlenül szüksége van arra, hogy vállalatuk szellemi munkálkodásának és a kiadó-vállalat érdekeinek támogatása végett egy helyi bizottság alakítsák, mely bizottsággal a szerkesztőség és a vállalat folytonos érintkezésben állanak; ennél fogva e bizottság megalakítását elhatározta s annak elnökül *Kállay Andrást*, tagjait pedig *dr. Jósá Andrást*, *Kovács Istvánt*, *Leffler Sámuel*t, *Martinyi Józsefet*, *Sütő Józsefet*, *Geduly Henriket*, *Szabolcsy Imrét*, *dr. Hoffmann Emilt*, *Ferenczi Miksát*, *Porubszky Pált*, *Incsedy Lajost*, *Görömbey Pétert*, *Kállay Ferenczet*, *dr. Mezóssy Bélát* és *Szikszy Józsefet* kérte föl. — A bizottság elnöke egyzersmind felkérte és felhatalmaztatott arra is, miszerint a sürgősebb természetű intézkedéseket saját hatáskörében intézze el, — a fontosabb ügyek tár-

gyalása végett pedig, annyiszor, amennyiszor szükségesnek látja, vagy a szerkesztőség kívánja, a bizottságot hívja egybe. — A bizottság jegyzőjeül *Mikecz István* vármegyei aljegyző rendeltetelt ki.

— **Jelmez-estély.** A nyiregyházi jótékony nőgyűlet február 22-iki jelmez-estélyére a meghívókat széjjel küldték már. A rendezőség a következő tagokból áll: *Algay Ödön*, *Bacsó Béla*, *Bartók Jenő dr.*, ifj. *Bodnár István dr.*, *Böszörményi Kornél*, *Eötvös Dezso*, *Farkas Géza* honvédszázad főhadnagy *Galli Lajos*, *Groák Ödön*, *Groák Lajos*, *Guttmann Zsigmond*, *Gyuricsó Ferencz*, ifj. *Kállay András*, *Korniss Géza*, *Kubassy Béla*, *Kubassy Sándor* honvédszázad hadnagy, *Kálnay Zoltán*, *Mezőssy László*, *Mikecz István*, *Mikler Sándor*, *Murányi László*, *Nádossy Dezso*, *Okolicsányi Dezso*, *Pavlovits Sándor*, *Patzauer Béla dr.*, *Reviczky Jenő dr.*, *Szabó Imre dr.*, *Szamuely Barna*, *Szabó Lajos*, *Szabó László*, *Szesziel Kornél*, *Szikszy György dr.*, *Szopkó Dezso dr.*, *Sztróska Miklós*, *Szesztay Zoltán dr.*, *Vay Zoltán*, *Zimmermann Kálmán*, *Zinner Samu dr.* Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj: Személy-jegy 2 frt, nagy páholy 10 frt, kis páholy 8 frt. — Páholyjegyek előre válthatók *Ruzsonyi testvérek* kereskedésében. Jelmez nem kötelező. Jelmezre vonatkozó felvilágosításokkal szolgálnak: ifj. *Bodnár István dr.*, *Kubassy Béla*, *Szabó Imre dr.* és *Szesztay Zoltán dr.* urak. — Eláruljuk, hogy a jelmez-estély alkalmából lapunk szerkesztősége is meglepetésben készült részesíteni az estélyen résztvevőket. Hogy azonban ez a meglepetés mi lesz, az titok, különben nem is lenne meglepetés.

— **Gyászrovat.** Özvegy vajai *Vay János* ne szül. vajai és irányi *Ibrányi Piroksa*, mint neje, gyermekei *Mariska* és *Denes*, vajai *Vay Pál* mint testvér, és neje *Jármy Amália*, vajai *Vay Elek*, vajai *Vay Jenő* és neje *Galgóczy Erzsébet*, vajai *Vay Margit* és férje *Becske János*, mint unokaöccse és unokahuga, vajai és irányi *Ibrányi Mihály* m. kir. honvédszázad százados és neje *d. Brüll Olga*, vajai és irányi *Ibrányi Miklós* és neje *Petrovics Irma* mint sógorok, valamint számos rokonnak fájdalmtól megtört szívvel jelentik a felejtethetlen jó férj, gondos atya, testvér, nagybátya és sógor *vajai Vay János* földbirtokosnak f. é. január hó 25-én, esti 7 órakor, életének 62-ik évében, hosszas szenvedés s a végső szentségek átjatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megbolondult drága maradványai f. hó 27-én d. u. 2 órakor fognak *Rohodon* a r. kath. egyház szertartása szerint heszenteletlenül s az anyaföldnek visszaadni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 28-án reggel fél 10 rakor fog *Nyir-Baktán* a *Mindenhatónak* bemutattni. *Kelt Rohodon*, 1898. évi január 26-án. *Áldás* és béke hamvaira!

— **A vármegyeháza villamos világítása.** Szabolcsvármegye tudvalevőleg elhatározta, hogy díszes székházába a villamos világítást szintén bevezetetti. A belügyminiszter a napokban érkezett leiratával a vármegye idevonatkozó határozatát jóváhagyta s a mintegy 3500 frtot kitevő berendezési költségeket a vármegyeház építési alap terehére rendelte elszámoltatni.

— **Jó könyveket a népnek!** Ez a jelszó vezérelte Nyiregyháza város tanácsát is egyik legutóbbi intézkedésében. A közoktatásügyi és belügyi kormány ugyanis ajánlotta a városok figyelmébe a Méhner-féle könyvkiadó vállalat kiadásában megjelenő és legkiválóbb iróink apró, egyenesen erre a célra írott műveit tartalmazó füzetekéket, amelyek megírásánál és kiadásánál is az volt a cél, hogy velük a ponyvirodalom termékei a nép köréből kiszoríttassanak. A város tanácsa a héten hétfőn d. u. tartott ülésében mintegy ezer példányra a megrendelését határozta el a 2—8 krajczáros füzetekből. A megrendelendő példányok a jövő héten kezdődő tanyai iskolai vizsgákon fognak a tanulók között szétosztatni, amely

mód tagadhatatlanul a legegyszerűbb és legbiztosabbnak látszik arra, hogy a fűzetek a tanyán lakó közép körében elterjesztessenek. Nyiregyháza a közmívelődés előmozdításán kívül még a magyarsodás is számottevő segédességét talál ekként ezekben a fűzetekben.

— **Színház.** Színházunk ügyes és tapasztalt igazgatója mindent elkövet, hogy a közönség érdekltségét a színház iránt ébren tartsa. Most oly műsört állított össze mely okvetlenül telt házakat fog eredményezni. Hétfőn a nemzeti színház óriási sikert arató legújabb darabja: *A folt, mely tisztít*, kerül színre. Kedden, városunk szűlőtte a nyugdíjban levő Dálnoki Gaál Gyula érdemeiben dus színművész 40 éves színi működésének jubileumát és bucsuja a színpadtól, színre kerül: *Milton*, mely szerep a jubilánsnak kiváló alkotása. Szerdán, Csütörtökön és Pénteken *Komáromi Mariska* művésznő vendégfeltepei fogják gyönyörködtetni a közönséget, ez külön reklámra nem szorul. Szombath és Vasárnap pedig az egész világot bejárt *Órdög pirulái* énekes bohózat kerül színre. E darabban százakra menő kiadást tesz az igazgató; egészen új kiállítását csináltatva reá, az előkészület javában folynak, többet közülök már a színházból láttunk belőle. Most már csak a közönségtől függ, hogy az ügybuzgó áldozatkész igazgatót támogassuk.

— **Villamos közvilágításunk.** A lapunkban már többször felemlített 94 darab új utcai izzólámpa felállításával a villamvilágítási vállalat február 1-ére csakugyan elkészült s az új lámpák e napon üzembe vétettek. A közvilágítást tehát a 8 izzólámpán kívül az eddigi 366 izzólámpával együtt most már 460 izzólámpa látja el. A vezetékhalózat az új lámpák részére szükséges 12 kilométernyi hosszúsága hálózattal 29 kilométer hosszúságúra emelkedett. A mi egyúttal azt is jelenti, hogy teljes világítások, vagyis holdvilág nélküli esteken a lámpagyújtóknak, a kik négyen vannak, 29 kilométer távolságot kell befutniok, míg az összes lámpákat felgyújtják. Egyre-egyebt tehát átlag 7 kilométer esk. Tekintettel pedig arra, hogy éjjel 11 órakor a 460 lámpa közül 310-et, reggel pedig az egész éjjel egy maradó 150 lámpát még el is kell oltoztatniok, tehát a 7—7 kilométer minden nap háromszor megténiök, nyilvánvaló, hogy a lámpagyújtókató foglalkozás nem a legkényelmesebbek közé tartozik.

— **A polgári olvasó-egylet báljának** rendezősége ez uton is tisztelettel kéri mindazokat, akik a már szétküldött meghívókóból nem kaptak volna s arra igényt tartanak, sziveskedjenek e tárgyban a rendezőbizottság elnökségéhez fordulni.

— **Tanyai vizsgák.** A nyiregyházi ág. hitv. év. tanyai népiszkolák téli vizsgái 1898. évi február hó 7-től, február 11-éig fognak megtartatni. A vizsgák sorrendje a következő lesz: február 7-én délelőtt a nádasi-tanyán, délután a sipos-tanyán; február 8-án délelőtt a halmos-tanyán, délután a sulyán-tanyán; február 9-én délelőtt a benkő-tanyán, délután az újteleki-tanyán; február 10-én délelőtt az antal-tanyán, délután a sóskuti-tanyán; február 11-én délelőtt a mándi-tanyai iskolában.

— **Spóroljunk a homokkal!** Ezt se hitte volna s talán most se hinné senki, ha nem hivatalosan konstatálták volna Nyiregyháza, a homokbuckáiról híres Nyírség székelyén, hogy kevés a homok! Takarékoskodni kell vele! — Hát hiszen most sem egészen így áll a dolog. Mindössze arról van szó, hogy a város tanácsa, — egy felmerült esetből kifolyólag, — a képviselőtestület határozatát szándékozik kikérni az iránt, hogy a város homokbányáiból a homokot bizonyos mennyiségben felül, csak megfelelő díjért lehet engedélyesen szállítani. — Ez intézkedésnek oka az, hogy a közel eső homokbányák már kimerüléssel fenyegetnek; a tiszai-lóki ut mentén levő homokbányáiból pedig, távolsága miatt, költéses és nehéz a homok szállítása, a város tehát előbb-utóbb abba a helyzetbe kerül,

hogy a városhoz közelebb, készpénzen lesz kénytelen vásárolni homok-hordásra alkalmas területet. A homok díjtalan hordását tehát, — különösen nagyobb mennyiségben — ezután már nem engedheti meg.

— **Ipari munkaközvetítő intézet.** Az Országos Iparegyesületben dr. Andor Endre miniszteri fogalmazó a mult szombaton ismertette egy ipari munkaközvetítő intézet létesítésére vonatkozó előadói tervezetét. A tervezet szerint a munkaközvetítő intézetet az állam létesítené a fővárosban és az intézet ingyen közvetítené az ipari munka keresletét és kínálatát. — Az előadó javaslata körül élénk vita indult meg, amelynek eredményét Matlekovics elnök abban összegezte, hogy az intézet létesítése kívánatos s a mostani viszonyok közt legcélszerűbben államilag létesíthető; de ha állami lesz, akkor legyen mellette egy független ellenőrző fórum az érdekeltek képviselőiből.

— **Játékból szerencsétlenség.** A Mártonfalvához tartozó br. Vécsey-féle tanyán egy Dremák János nevű család 7 éves leánygyermeké, míg anyja a majorban elfoglalta volt, 5 éves leánytestvérének balkezén a mutatóujját egészen, a hüvelykujjából pedig egy ízt teljesen levágták. A két gyermek ugyanis babakészítéssel volt elfoglalva, azonban a szabási műtet nem jól ütött ki, mivel a báboknak egyik keze hosszabb volt mint a másik, hogy egyforma legyen mindkettő, a 5 éves gyermek kezében tartva, kis székre helyezte el, míg a másik kapta az apja fejcséjét, le akarta vágni a báb hosszabb kezét, de véletlenségből az élő baba ujját csapta le.

— **A kamatok elévülése.** A judikaturában és a gyakorlati életben egyaránt vitás volt az utóbbi években az a kérdés, hogy az 1883. XXV. t.-cz. 19. §-ának az a rendelkezése, mely szerint a kamat elévül, ha a hitelező azt három év alatt nem követeli, kiterjed-e bármily jogcímen érvényesített követelés kamatára, avagy csupán a kölcsönkövetés kamatára? Ez a kérdés most el van döntve. A Curia ugyanis döntvényben kimondta, hogy az 1883. XXV. t.-cz. 19. §-ának az a rendelkezése, mely szerint a kamat elévül, ha a hitelező azt három esztendő alatt nem követeli, csakis a kölcsön és más hitelezési ügyletekből felmerülő, bíróság meg nem ítélt szerződési kamat elévülését szabályozza s az más czímen követelt kamatra nem alkalmazható.

— **Az utolsó hónapok vacsorája** című nagy, színes jutalomképelet ad a Vasárnapi Lapok (Budapest, IX., Csüllág-utca 12.) minden egész éves (egyszerre beküldött 8 forinttal) előfizetőinek teljesen díjlanul. A Tornai által festett remek 48-as ábrán bolti ára 10 forint lesz. A Vasárnapi Lapok egyébiránt számról-számra bebizonyítja, hogy ily gazdag, fényes, előkelő, tartalmas és szövege és képei aktualitásában páratlanul élénk illusztrált magyar lapunk még nem volt. A „Vasárnapi Lapok” hétről-hétre változó s a hét jellemvonását tükröző színes kép borítékjai oly remekek, a milyenek még a legdrágább külföldi képes lapokban sem láthatók. A most megjelent 5-ik szám a szebbnél szebb képek és olvasmányok mellett, melyek a család minden tagjának élvezetet szereznek, valóságos tükre a világ és az ország összes e heti eseményei irásában és képeiben. Tartalma a következő: A borítékon: Színes czimkép Kürty Klára lóháton Vázlatok: „Az utolsó hónapok vacsorája” czimű képhez. A regényemléketlen: Rudnyánszky Gyula: Márczius fia. Regény versekben. Első ének. (Illusztrálva.) A fölapon: Mesterházy Kálmán műtermében. (Kép.) Rudnyánszky Gyula: Az oroszlan. (Költemény.) Az utolsó hónapok vacsorája. Kosuth Lajos. (Kép.) Gróf Vay Sándor: 1848. női divatja. — Mes elhárty Kálmán: Reggeli hangulat. Gólya-család. (2 kép.) Krudy Gyula: A régi virágok illata visszazsal. (Elbeszélés.) Kenézi Csátar: Utszéli virág. (Költemény.) A nagydők emléknaplója. Mesterházy Kálmán cikik és arckép. Maszák Hugó: Tisza

Lajos, a szegedi gróf † (Arckép. 8 kép Szeged 1879. árvíz idejében. Az újjáalkotott Szeged tervrajza.) A hét eseményei: Nők az alkotmányban Terjed a tűz Franciaországban. Udvari hírek. Személyi hírek. Hadsereg és hajóraj. Házasság. Hetyey Sámuel. (Arckép.) Képzőművészet. Sport. Dr. Gerő Lajos. (Arckép.) Irodalom. Színház és zene. (Három kép.) Vázlat: „Az utolsó hónapok vacsorája” cz. képhez. Protestáns-bál. Wahnmann Renée. (Arckép.) Képeinkhez. A szerkesztő és kiadóhivatal üzenetei. Képtalány.

Apróságok a hétről.

Terjed a szocializmus a vármegyében. Hívei egyre szaporodnak, az öregek és fiatalok között egyaránt. Sőt immár a legifjabb nemzedéket sem kiméli az epidemia. Példa reá a következő kis történetek.

Az egyik városi szénator iczi-piczi kis unokája pár napig egyik közeli faluban időzött szüleivel. Mikor hazajöve, a nagypapa először meglátta kis unokáját, aki még alig egy-két szót gagyog, a nagypapák szokása szerint megkérdezte tőle:

— Hát nagypapának mit hoztál fiaskám?

A kis honpolgár kerekre nyílt szemekkel nézett a nagypapára. Nem tudott mit felelni. Talán még nem is értette a kérdést.

— Ne azt tessék tőle kérdezni, — szól közbe a kicsike papája, — hanem azt, hogy mi lett belőle míg oda voltok?

— Na hát mi lettél fiaskám? Mi vagy?

— Kérdi a kíváncsi nagypapa.

— Czeuzisza! — feleli rá a kis legény olyan határozottan, mintha ő is teljesen tisztában volna a Marx és Lassale urak világboldogító tanáival.

Igy terjed a szocializmus minálunk, mert hiszen az itteni szocialistáknak kétharmada alig ért meg többet a szocializmusból, mint ez a kis honfú, — de azért „szocialista”-nak, „czocizis”-tának, „czocizilista”-nak hiszi és vallja magát. No meg természetesen várja a — földosztást!

*

Jägeréknek lefűttak!

Nem a hődmező-vásárhelyi „Jäger Mari és társai” rossz hírnévű közkereseti társas cégének, hanem Szent Hubertus híveinek.

Február 1-ével beállott a tilalom-idő a sokat üldözött taphívesekre is. Amelyiket közülök jósorsa megörözött e napig a vadászok eles szemétől és biztos kezétől, az most már nyugodtan rughatja a port . . . azaz, hogy a havat . . . azaz, hogy legigazabban a sarat, mert hiszen az idei télen a már az uralkodó pláncza.

A nyiregyházi vadásztársulat is felhasználta a kínálkozó utolsó alkalmat a vasárnapi vadászatot rendezett a sóstói erdőben.

A szerencse azonban ezuttal kerülni látszott Nimródjainkat. Huszonhat puskás tizenhat nyulat lőtt mindössze.

Hanem azért a vadászat vége felé csak egy viszhangzott a sóstói erdő a sűrű puskaropogástól. Ennek azonban, amint hogy okai nem voltak, az árárt ez a nyulak adták meg.

Az erdő sűrűjében a puska lövésekre egy csapat bagoly rebent fel. Es mert ha nyul nincs, a bagoly is jó, nem enni ugyan, de lőni, és mert a patronokra már úgy sem lett volna szükség a jövő őszig, hát ezen okok miatt olyan lövöldözést vittek véghez a nekitűzessedett puskások, hogy beállt volna egy kisebbszerű török-görög háborunk.

Hanem hogy hány bagoly esett áldozatul, azt az országos központi statisztikai hivatal se tudná megmondani. Pedig az sok mindent tud.

Részint azért, mert nem minden lelőtt baglyot kerestek meg, részint pedig azért, mert a nyulra szánt srét úgy szel vitte Minervának szent allatját, hogy azokat ugyan teljes lehetetlenség lett volna összezsuzdni!

Egy hang alatról.

A következő sorok közlésére kértünk fel:

Folyó évi január hó 28-án volt a vármegye kis tanácstermében a törvényhatósági kiegészítési utak I. évi fenntartásához szükséges fedanyag szállitásának felvállalására vonatkozó árjelítés, a mely árjelítés nyilvános volt ugyan, de még is azt hiszem, hogy nem az volt az árjelítést vezető bizottság intentionja, hogy az eddig ezen anyagot a vármegye tokaji közbányjából rendszeresen és kifogástalanul szállító rakamazai és nagyfalusi fuvarosok méltányos és megeredméletlenné tartsák meg lejjebb szorítsa, hanem azon elv vezérelhetette, hogy a tokaj-kolozsvári törvényhatósági közút 0—21 km. szakaszára közvetlenül a bányából tengelyen szállítandó mintegy 1158 m³ kővek fuvarozása ne egy ezen fuvarozással haszonüzletet csináló vállalkozó kezébe jusson, hanem, hogy azon vidéken lakó szegényebb lovas gazdáknak kenyérkeresetet adjon a teli időben, s még is, hogy, hogy nem történhetett, de megtörtént azon méltánytalan eljárás, hogy köbméterenkénti 1 mond egy krajczár olcsóbban ajánlatlan a 2000 frtot kitevő fuvarvállalat idegen megyei fuvarosok kezébe került, mert ez által 11 frt lett a törvényhatósági utalaj javára megtakarítva. És most a rakamazai és nagyfalusi szegény fuvarosok számítása szappan buborekká vált. Pedig azt hiszem, hogy kitéltet volna ezen vállalati összegből annak a két községnek utadója, sőt a községi jegyzőknek az utadók behajtásáért szokásos 3%-os jutalomdíja is.

Jézus — amint az Új Testámentomban is szépen meg van írva — kevés hallal és kenyérral sok éhezőt embert jól tartott. — De szép és sok beszéddel — bármily ékesen szóló legyen is az, — a katedrai szónoklat mai nap már nem elégti ki a kenyér után sóhajtozókat; mert a, már általunk hallott s szépen megfogalmazott, nyílt level a néphez: atyaskodásra mutatott ugyan, de az ígértése és gondoskodása akkor lett volna az alispán urnak valóban szép és nemes, ha most nem egy pár forintot takarított volna meg az utalaj pénztráza javára, — hanem Szabolcs megyében hagyta volna azt a pár ezer forintot, amelyet idegen megyei fuvarosok raknak szobréra. — Hja, nincs olyan szegény gondolkodású megye, talán több sem, mint a miénk; — mert míg itt idegen megyeiek is holdogulhatnak, a mieink még itt sincsenek itthon. — Ha pedig az alispán új egyáltalában az igazság mellett akart pálcát törni s méltányosnak találta, hogy a kedvezőbbben ajánkozó idegenek legyen a vállalat, miért nem bízta ezen ügy eldöntését az e tárgyban bíráskodni hivatott közgazgatási bizottságra, mielőtt a szerződést megkötötte; — annyal is inkább, mert már egy miniszteri rendelet is intézkedett tudomásom szerint arról, hogy idegen munkások a vállalatoknál lehetőleg kizárassanak.

Egy rakamazai.

Színház.

Csütörtökön január 27-én B. Szabó József jutalom játékára a tisztas kora Czigánybáró került színre. Vigasztalódjék B. Szabó ur, sőt örüljön azon hogy nem volt zsufolva a színház mert azok az üres páholyok és padok csak a mellett szóltak, hogy a közönség vonzama becses személyisége iránt őszinte, igaz. Itt a kommentár állításomhoz: Ha valakit őszintén szeretünk, érzésünk erős, nem fogjuk lépten-nyomon hangoztatni mivel van a szívünk tele; ha mindég emlegetnénk, az csupán a mellett bizonyítana, hogy magunk sem hiszünk vonzalmunk valóságában, s magunkkal akarjuk elhitetni annak igaz mivoltát, már pedig a közönség szeretete B. Szabó ur iránt oly kétségbe vonhatatlanul igaz, hogy annak bizonyítgatása a jutalomjátékan való tömegesebb megjelölésel teoriám szerint egyszerűen fölösleges lett volna. Ennek tulajdonosra a

tenorista a csütörtök esti ház gyenge teltségét. A darab jó volt, a jutalmazottak sűrű tapssal dicsérték. *Tarnay Leona* temperamentumos játéka Saffi szerepében osztatlan tetszésben részesült, nem győzték eléggé tapsolni azt a zabolátlan, vad cigány leányt. Ebben a szerepben Tarnay élenksége egészen természetes volt ilyen igaznak még egyszer sem láttuk. *Csiszár Róza* alakítása tökéletesen sikerült és énekszámainak viszhangjaként hatalmas tetszés zajt kelt a nézőtérben. *Zoltán Ilonka* — *Arzsa* — központja volt a fiatal-ság ovációinak. *Németh János*, *Kömley Gyula* és *Krémer Sándor* mindig megteszik a mit szerepük enged ezért külön méltatást főségségnek tartjuk.

Pénteken. A sabin nők elrablása. *Deák Péter* kedvenc szerepében. — *Retegi Fridolin* — pompás volt, minden mozdulatát derűség honoralta. *Krémer* — Bányai tanár — neyles felfogással (nem frázis) játszott; általában a szereplők jól viselték magukat. Külön még *Zoltán Ilonkát* említjük föl, bájos-naiv Etelkájáért.

A felvonások között *Sebessy Bassett Vilmos* énekművész mutatta be impozáns bass baritonját, mely timbre-je rokonszenvet keltett, minden énekszámja után ismételtlen lámpák elé hívták.

Szombaton A *Cornevillei* harangok *Sebessy Bassett Vilmos* fellépett. Gáspár apóban. Az előadáson nem sokan voltak, az igaz, hogy Nyiregyháza a *cornevillei* harangok kongását nem egyszer-kétszer hallottuk, de azért többen lehetett volna, már csak a Sebessy kedvéért is a ki, behízonnyította hogy kifogástalan éneke nem sokkal előző meg játékát. *Szabó, Német, Krémer* mint *Hanri, Grenicheus, Cornevillei* bíró kivált az utolsó, tetszetek *K. Tarnay Leona* Szepollettejéért megérdemli, hogy a neve előtti *K.* betűt mindenki kedvesnek olvassa. *Radó Sándor* igen hasznavehető fiatal ember, a ki bármily neki osztott szereppel megbirkózik. A közönség pompás hangulatban volt, elégedetten távozott.

Vasárnap. Ezen a napon végre elmondhatta *Deák Péter*, hogy sikerült napja volt.

Délután. Hőfehére a hét törpe gyermek-előadásul felhírákkal. A színház megtelt a gyermek világgal. Zártzsekk és nézők versenyezve gyönyörködtek egymásban. Igazán bájos látvány volt a mint az a 40—50 apró kis-leány elege a színpadot, nem tudta volna komolyan, mosolygás nélkül nézni ezt a derűs képet, egy kikoszorozott kőrő sem (ez nem frázis.)

Este Az Ember tragédiája adatott. A közönség sok jó akaratul nézte végig az előadást. Egy két részlete igazán sikerült volt a darabnak. Így az a tabló, mely a menyeytel mutatta angyalaival tetszett aratott. *Tarnay Leona, Fehér Laura*, és *Zoltán Ilonka* kedves látványul szolgáltak. Aztán a párisi forradalom kitörése rongyos, tépett alakjaival gyűjő harci dalával óriási hatású volt, a közönség újra és újra kívánta hallani a *Mareilleset*. Ötször ismételték meg a jól megszokott színészek riadójukat *Krémer Sándor* — *Ádám* — *Német János* *Lucifer* — *Arkosiné* — *Eva* minden igekezetükkel azon voltak, hogy nagy szerepeket elfogadhatható alakítással juttassák érvényre s ez nekik többé kevésbé sikerült is.

Hétfőn. A dolovai nábob leánya. *Szalóki Bilitzky Marótja* igazán szerencsésen volt megjátszva, látszik hogy ez az ügyes színész, tisztában volt szerepe intentioniál. A kis számú közönség érdeklődéssel kísérte rokonszenves játékát s a harmadik felvonásban hatalmasan megtapsolta a részeg kadetot. *Német, Krémer* és *Radó* bele illettek szerepeikbe. A hölgyek közül *Arkosiné* és *Fehér Laura* kifogástalanok voltak.

Kedden a suhanecz. Az előadás sikerült volt s ezt Tarnaynak, Zoltán Ilonkának, Szalóknak és Szabó Józsefnek köszönheti az érdeme. Tarnay Leona a czimszerepben

virgonecz, fűrge játékaival be vette magát a szivekbe. Ilyen parti való ennek a kedves primadonnának; ebben kitömbölyhatja magát szíve szerint — anélkül, hogy tulozna. — Játékaról csak elismeréssel szólhatunk ezen az estén, mely igazán szaturálva volt pajzansággal. *Zoltán Ilonkát* — *Elizt* — nyílt színen szünni nem akaró tapssal beczégette a közönség kedves énekéért.

Szerdán délután a Peleskei nótárius, Gaál énekes bohózata, este Trilbyk. Délután kis közönség, pongyola előadás, este zsufolt ház pompás előadás. *Kömley Gyula* ügyes ember megszolgált a telt házért. Játéka mindenkinek tetszett. *Krémer, Szalóki, Német, Szabó* jók voltak. *Tarnay Leona, Arkosiné, Zoltán Ilonka* kegyetlen sok tapsot kaptak, a közönség elismerését fényképek szétdobálásával viszonozták.

CSARNOK.

Két élet.

— Elbeszélés. —

Írta: **Cyprján.**

(Folytatás.)

Odabenn levette magát medvebőrös pamlagjára. Szobájában minden a gondtalan multira emlékeztette. Még illatos füst kavargott a levegőben, elegáns szivartárcák heverték az íróasztalon s czimeres bronz obeliszk nehezdedt írományaira. A czimerről levágotól fő vigyorgott fele, a fő alá összehúzott öklök kivésve. Lehunyta szemét, hogy ne lásson semmit. Gyerekkorában olvasott valamit az ólomkamrákról. — Mintha ilyenbe volna csukva és a sötét, mérges lehelő falak őszöb és őszöb szorultának körülötte. — Feje fölött öldöklő szerszámok függtek a falon, s ágya mellett a kis szekrényről revolverének csöve villogott fele. — Összerázkódott, mintha szélütés érte volna. A feje fájt, ereiben lüktetett a vér és gondolatának iránya mintha megváltozott volna. A délután benyomásait újra átélt és úgy érezte, hogy mind az, amit gondolt, a mit tervezett és a mitől menekülést remelt, hogy mind az hazugság. Idélen, bántó hazugság, sosem tudna élni a nyomorban, sosem tudna elszokni a kényelemtől. Előbb vagy utóbb, de eljönne a pillanat, mikor az utalát és a szegény erőszakosan állítaná meg utjában. Más a nevelése, más a vére. A lemondás mese, az áldozat frázis és nyomorult ámbítás. Most magában pusztul el, — később talán többen is jönnének utána. — Érezte ugyan, hogy valami hiányzik az okoskodásból, de nem volt ereje rendbe szedni az egymást hájszó gondolatokat. Valami sugta, hogy hátrálni kszül, hogy felemélt és gyavaságát nézi erőnek, és észbe ötlött menyasszonyának csendő, reménykedő szava is: *Férfi vagy!* Lehajította fejét és lassan a kis éjjeli asztal felé ment. Kívül, a tág udvarról lönyerítés hallatszott, sarkantyó pengés és hangos beszéd verte fel a folyosó csendjét. Kicsit figyelt és lenézett ablakán. A legenyek készülődtek kifelé a városba. Egyegy csoport összeverődött és a vidám fiúk sapkájukat félrecsapva fejükön s széles kardjukat hónak alá fogva mentek ki a sötét udvarból. Visszaforodult és hátát az ablaknak támasztotta. Megvizsgálta a revolver töltését és előbbi életében kereste a feleletet a kérdésre, ha vajjon férfi-e? Valamikor azt hitte: igen és gögösen és büszkén nézett elebe a sorsnak. Hanem a sors mást mond. A sors azt mondja: nem férfi és mondasában benne van a kényszerű lealzó igazság. Nem férfi és senki sem férfi, hanem csak ember, — gyenge, ingatag, felénk ember, a ki összetörök a teher alatt, melyet saját maga zudított vállaira.

III.

A katonakórház szűk folyosóját szurtos köntnyű szolgák separték. A magasban levő s űk ablakon gyenge viláosság áradt.

be, szomorú, beteges, bántó félhomály, mely arra kényszerítve az embert, hogy önkénytelenül kitágítsa pupilláit. A legények is halkan beszélgettek, — halkan, de trivialis vicceket és öklüket tartották szájuk elé, hogy visszafojtsák a hangos nevetést. A folyosó ajtaja nyikorogott s a katonák egy percze abba hagyták a dolgot. Majd összenéztek s a seprűt hátra húzva komoran lapultak a falhoz. Magas, karsu leány alak jött. — Fekete ruha fedte természetét, kissé kopott fekete ruha és fejről sűrű, nehéz fátul hullott alá. Ingadozva jött s olykor erősen rátamaskodott napernyője nyelére. Látszott rajta, hogy nem ismeri a járást és bizalommal nézett körül. A katonák egymásra intettek s egy széles, barna képű fú tiszteletudóan állt elé.

— Erre tessék kisasszony. Erre balra, itt a kis ajton.

A leány bólogott és halkan azt mondta: — Köszönöm. — Azután kinyitotta a kisajtót. Az udvarról erős világosság özönlött be. A ragyogó tavaszi nap édes, éltező melege sugárzott alá a felhőtlen égről. — A legény kiüntet ujjával és tómpán mondta:

— Ott kérem.

Elza arra nézett. Kis, magában álló, kápolnaszerű épület volt. Ajtaján éppen egy tiszt lépett ki. Kicsit megállt és komoran bámult maga elé. Azután dohánytárczát vett elő és lassan, gépiesen cigarettát kezdett sodorni. Epen nyelvéhez értette, mikor észrevette a közeledő leányt. Gyorsan eldobta és eléje sietett. A kapitány volt. Másor gondatlan, nyegle arcát most valami különös tündés tette komolylyá. A leánynak kissé meghajolva szalutált és mély, rekedtes hangon kérdezte:

— Kisasszony, hozzá jött?

Elza igenlőleg intett. A kapitány úgy gondolta, hogy valami részvét-nyilatkozatot kellene mondani és rá-jött, hogy sima, gyakorlott nyelve most az egyszer megtagadja a szolgálatot. Érezte, hogy nincs helye semmi banális frázisnak. A fátul a szem körül át volt nedvesedve és a sugár leány mintha egy fejjel alacsonyabb lenne. Soha nem tapasztalt érzés szorította össze szívéét és valami keserű, kicsinylő guny az iránt, aki ennyi fájdalmat hagy maga után. A leány most hirtelen felé fordult:

— Mondja — mondja kérem, sokat szenvedett?

— Alig — becsületemre alig. — Mindig jó lövő volt, biztos kezű, nyugodt ember.

Elza megingott, hogy a kapitány ijedten kapta meg kezét.

— Hagyja — mondta a leány — hagyja. Még nem tudok hozzászokni, nem tudom hinn. Majd egyszer.

A kapitány összeborzadt a száraz, elfojtott hangtól, melyen a leány beszélt. Sejtette, hogy ez a Golgota végső állomása, melyen túl már nem sokat bír el a szív. Nem jutott észbe vigasztalás, de ami észbe jutott, azt kimondta:

— Elza, ne tegye tönkre magát. A maga élete még nagyon hasznos lehet, és áldozatot csak az érdemel, aki férfi. Dezsó . . .

Elhallgatott. Nem is akarta folytatni, csak éppen a magába fojtott megvetés tört utat egy pillanatra. A leány úgy is megértette. Összerázkódott és fátulát ajka közé harapta. Az épületnél megállt és megfogta a kapitány kezét:

— Kérem, ha lehet, szeretnék magam maradni vele, csak pár percze.

A kapitány gondolkodva nézte arcát, Azután röviden kérde:

— Erős?

Elza nyugodt fájdalommal felelt:

— Amennyire lehet

Bementek együtt, a kapitány elől. A nyilvános főtő szag áradt ki, — a viaszgyertyák szomorú illata, mely át meg áthatja

a levegőt: Kis idő múlva nehéz lépések zaja verte fel a csendet. A diszörtség távozott. A kapitány szethuzta a fekete függönyt s befelé mutatott.

— Ott van. De erős legyen. — Kívül várni fogom.

Elza ingadozva lett pár lépést. Fekete volt az egész terem, — sötét, gyászos és lesújtó. Középen a ravatal és azontul nem látott semmit. A sárca, merev arc ott nyugodott a magasban. Két oldalról a viaszgyertyák sápadt fénye játszadozott a fekete hajon. A halántékon keresztbe lesimitott fekete kötelek. Ima-zsámoly, vagy szek volt a rava al előtt. Rátámaszkodott és úgy nézett fel. Nem volt ereje tovább menni. — Valami rettenetes zsidbadás fonta körül idegzetét. Mintha minden csepp véréét megfagyasztaná a dermesztő hidegség és mintha emlékezete kinos harczra kelne a jelenet. Az az arc, az a sápadt, hideg gunyos arc nem az övé. Valaki más fekszik ott, vagy az étellel együtt az érzés minden nyoma is eltűnik. Az összeszorított, vértelen ajak nem beszél, de mintha daczos, kihívó vonás véssődött volna a pergamen színű bőrbé Szeretett volna sírni, hanem a könny már kiapadt. A helyett lázongó gondolatok kavargtak agyában. Virágos multja és ez a hirtelen jött, sorvasztó, gyászos hervadás, és valami feneketlen, sötét örvény, mely ott tángol előtte. Bele fog hullni, tudja, hogy nem vár rá semmi a pusztuláson kívül. A váratlan csapás egy pillanatra megdermeszté. Szívébe kegyetlen kez markolt, és mintha kitépte volna onnan mindenestül. Nem látott, nem érzett és elhatározása gyorsan jött. Csak azt tudta, hogy most már nem várhat senkitől semmit és hogy nincs ereje a küzdelemre. Nem is csüggedes volt, nem is fájdalom, hanem sívár, vigasztalan, színtelen állapot, mely akaratát ellenszegülés nélkül hajtja előre, az örvény felé. Nincs szívében semmi, ami volt, szeretet, vonzódás, érzés, mind ebben az egyben összpontosult. Ez töltötte be szívéét, hanem most szívével együtt a halott emléke is elpusztult. A mult édes emlékeire fátul borult, s leányálmainak felmagasztalt hőse visszaesett a köznapis emberek sorába. Azt mondta: férfi — és itt fekszik sápadtan, tehetetlenül, meghátrálva gyáván a kötelesség elől, elfeledve, hogy ketten várják tőle a szabadulást. — Gyáva volt és a kapitánynak igaza van, hogy nem érdemes érte áldozatot hozni. Hanem a kapitány nem tud s-mmit és ha tudna, ő sem várna visszatérere. Amíg a halott merev arcát nézte, csodálatos nyugalom szállta meg. A kapitány úgy is haba várja, már rálepett a meszgyére, mely az életet a haláltól elválasztja. Alig hogy felváltan előtte a hit és egy pillanatra a kötelesség is összeolvadt aval a fitokzatos, nevelten érzessel, mely egyidőre — rövid boldog időre egész valóját áthatotta. Hanem az érzésből már eltűnt a gyönyör, hogy borzadásnak és féltelnek adjon helyet. Az anyai szeretet, melynek hatalmáról sokat olvasott az érzékeny regényekben — rá nézve szegény és gyalázat forrása és nem érez semmi különös erőt, mely megdedzené a bekövetkező harczra. Jól látja, mi várna rá. Gunyos képmutatott emberek egész tömege vigyorog felé, — köztük keményzívű, ájtatos nagyénje és ő maga, amint kitaszítva, segélytelenül, bűnnel, nyomorral, szegénnyel tetézve tévelyeg az ellenséges, kietlen világban. — Összerázkódott és kissé közelebb ment a halott arcához. Meghalt ő is és az emberek szerelmük nagyságáról fognak mesélni. — Érezte, hogy ez a hazugság a legnagyobb kín és a multnak bállepése akadályozza a czafolatot. — És nincs világosság, hanem csak főtő sötétség borul agyára és tragédiájuk keserű szatírja megesufolja utolsó álmait. Kicsit a koporsó hideg szélére hajtotta fejt, azután felegyenesedett. Odakünn a kapitányt éles csattanás riasztotta fel gondolataiból.

Olykor kettős öngyilkosságról olvasunk az újságokban. Rázzuk a fejünket és csodálkozva mondogatjuk: Ebben a reális világban!

(Vége.)

Különlélek.

A fejfájás okai. Egyik hírneves angol orvos érdekes tanulmányt közöl a fejfájásról: — Minden fejfájásnak — ugymond — megvan a maga oka s ebből megtudható a baj eredete. Ha a homlok táján, a szemek fölött kellemetlen nyomást érzünk s emellett szédülésről és étvágytalanságról panaszkodunk, egyszerűen a gyomrunkat rontottuk el s egy kis koplalás a legjobb gyógyszer. Ha homlokukon a fájdalom igen heves és lázas tünetek lépnek föl, akkor komolyabb betegségtől félhetünk s a legjobb azonnal az orvoshoz fordulni. Láz és szédülés nélkül a tartós fejfájás arra vall, hogy tődünk nincs rendben. Ha fejünk hátsó részén gyakori a fájdalom, akkor májunkt kell megvizsgáltatunk, mert tartós betegségbe eshetünk. Szuro fájdalom a halántékon: vérszegénységre vall; heves feloldali főfájás nagy foku idegesség jele s csak pár órai sötétben való csendes nyugovás által gyógyul meg. — Ha a fájás egészen a fejünk tetején székel, mintha mázsás súly nyomná a koponyánkat, egészen biztos, hogy szellemi túleröltetés a fájdalom oka. Ha a fájás szkatgató s az egész fején átnyal, rheumatikus fájdalommal van dolgunk, mely a legvonattal vagy meghűléstől eredt. Ez ellen legjobb a meleg takaró vagy az izzasztás.

Négyezer éves levél. Bagdadtól délre vannak Siparol régi babiloni város romjai, melyek közt kutatva egy spanyol tudós rendkívül érdekes leltre akadt. A spanyol tudós egy nagyon jó állapotban főnmaradt agyagtáblát talált sajtáságos írásjelekkel, melyekből a tudós egy egész episztolát betűzött ki. Az elpusztíthatatlan level Sansu-Hma uralkodásnak idejéből ered, aki a genezis szerint Ábrahám kortársa volt. A levelet tehát 2500 évvel Krisztus előtt írta, amint kitűnik, egy fiatal lány, ki atya házától távol, idegenben időzött. A különös írásjeleket már teljesen kibetűzték és a levél, egy spanyol archeologiai folyóirat szerint, fordításban következőleg szól: „Atyámnak Zimri Crammában. A nap istene és Marduk tartásak meg örökre az életedet! O, báresak mindig jó dolgod lenne! Adjék irom e levelet neked, hogy hird adjak magamról Ird meg, légy oly jó, hogy dolgaid mint folyanak. — Most Dur-Sinben vagyok, a Bitini-Sikimi tengerből partján. Keves olyan tápszer van itt, amit én enni képes vagyok. Mellékelve pézt küldök. Két harmadát tartsd meg, a többiért pedig végy nekem szárított halat és egyéb ehető dolgokat.”

Röntgen-képek a családi albumban. Párisban nemrég egy különleges fényképeszeti műterem nyílt meg, mely magánhasználatra szánt fényképeszeti főtveleket készít Röntgen-sugarakkal. Párisban tehát a családi albumokban most már nem csak olyan fényképek lesznek, melyek a jóbarátok, rokonok és a szűkebb családtagok arczvonásait mutatják, hanem olyanok is, melyek a „belső embert”, vagyis a csontváz és egyéb lefotografálható belső részek fizionomiáját visszatűkröztetik. Ha ez a mulatság nem megy ki a divatból, akkor annak idővel komoly jelentősége lehet.

Piaczi árak.

— Február 1. —

Buza	11.70	11.75.
Rozs	7.60	7.80.
Árpa	6.—	6.20.
Zab	6.30	6.35.
Tengeri	4.85	4.90.

A leghatósabb háziser az emésztés szabályozására és kelő vérkeringés elérére, az elromlott és hibás vérrezenet eltávolítására (az egészség-fenntartásának alapfeltételei), valamint a gyomorháj gyors és birtos elhárítására, például éhvágytalanság, savanyú felhűződés, felhűződés, hnying r, test- és gyomorhájaimak, gyomoröres, a gyomor megtérülése étellekkel, emésztés, vértelenség, bélbetegségek, Hűgordok és női betegségeknel 40 év óta szívesen használtatik:

Dr. Rosa életbalsama

(B. Fragner gyógyszertárából Prága, 303. III.)

A nevzett balsama fűszerezett és emésztés minden munkálkodását, egészséges és tiszta vért eredményez és egy biztos, elterjedt hasznos népházi szer.

1 üveg 50 kr., dupla üveg 1 frt, postán küldve 20 krral több.

Minden gyuladás, sebek és kelések gyógyítására biztos eredménnyel használhatók Tejmeggyűlemésnél, női mell megkeményedésnél, mely a gyermekek elválasztása alkalmával szokott előállni, dagadtoknál, vérkelések, gennyedések, köröm kelés, köröm merog a kéz vagy a lábujjakon, keményedés, dagadás, mirigydagadatok és zsirdaganatoknál 50 évi sikeresen használtatnak a:

Prágai házi kenőcs

A gyógyulás fájdalom nélküli a kenőcs hűsítő hatás alatt.

1 doboz 25 kr., postán küldve 6 krral több.

Óvás!

Mindenki, aki a valódi készítményeket várja: B. Fragner gyógyszertárából esélyt nyer, hogy a csomagolás minden részén Dr. Rosa balsama az oldalt levő gömbölyű védjeggyel van ellátva, ellenben a prágai házi kenőcs csomagolása, az oldalt levő háromszögű védjeggyel van ellátva. Mindenki, aki nekem egy hamisítványt feljelent, jutalmában részesül. — Ezekre menő elismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésre. (566-26-4)

Raktár: Török J., Egger A., Thalmayer és Seitz és Kochmeister utóda Budapest, továbbá Koranyi Imre, Szopko Alfréd gyógyszerészek Nyiregyháza.

A készítő főraktára: B. FRAGNER gyógyszertára „a fekete sas” hoz Prágában, Spornér utca végén 203. sz.

Postai megbízások haladéktalanul eszközöltetnek.

Mindenemű nyomtatványok: folyóiratok, eljegyzési kártyák és minden e szakba vágó munkákat a legpontosabban és gyorsan készít

JÓBA ELEK
könyvnyomdája és könyvkötészete
NYIREGYHÁZAN.
Irkola-utca 8. szám (Jánosgy-féle ház).

Minden a könyvkötészetbe vágó munkák: bőr és díszkötésben, a legszebb kiállításban gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vetőmag eladás.

A kékcei gazdaságban, (Kékcei u. p. Kis-Várda) egy-két waggon, vetési célokra igen alkalmas, tavaszi rozs kerül eladásra. Kocsirakományok ára métermázsánként 8 forint 50 kr.; 5 métermázsán felüli mennyiségeknel 9 frt métermázsánként. Szíves megkeresések fenti cím alatt kéretnek. (6-2-1)

Olcsó tűzifa eladás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy műmalmunkkal kapcsolatban, egy gőzfa-felaprító telepet is állítottunk fel, el fogunk követni mindent, hogy a közönséget jó és olcsó tűzifával lássuk el.

Az általunk előadott fák zsákba van rakva, minden zsákba 50 kgr. van mérve és egyenlő darabokra vágva, mi által a tüzelésnél nagy megtakarítás érhető el. minden szekerhez kezi mázsáló van adva, és mindenki meggyőződhetik a rendelt fák mennyiségéről, de különben is szavatolunk a helyes mértékért. Felhívjuk a n. é. közönséget, hogy favágó-telepünket megtekinteni szíveskedjék.

4 méter I. rendű bükkfa felvágva 13 frt 80 kr. 100 kgr. I. rendű bükkfa felvágva 80 kr.
4 . . . I. . . házhoz szállítva 14 frt 50 kr. 100 . . I. . . házhoz szállítva . . . 85 kr.

Megrendeléseket levelező lapon **Julia Oberndorffer János** urnál, megyeház-téri gépraktárában Gyure-án-féle ház.

(8-6) Tisztelettel **Julia gőzmalom.**

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága 5-20 cm.

Talaj minőségétől függően trágázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: und September.

Pflanzweite: 15-20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle
hirneves

KONYHAKERTI ÉS VIRAGMAGVAK

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A budapesti Andrassy-út 23 szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást, egészen friss és valódi magvakért, amelyek csomagok ragasztva, a medve-ábrával és Mauthner névvel jelölve vannak, úgy amint a mellékelt rajz is mutatja.

(7-8-1)